

# POHĽAD UČITEĽOV NA SKÚŠANIE A HODNOTENIE ŽIAKOV

## TEACHER'S VIEW TO STUDENT'S EXAMINATION AND EVALUATION

Katarína KRELOVÁ

*Autori: Ing. Katarína Krelová, PhD.*

*Pracovisko: Katedra inžinierskej pedagogiky a psychológie, Materiálovotechnologická fakulta STU*

*Adresa: Laurinská 14, 811 01 Bratislava, Slovensko*

*Tel.: 00421 254431730, Fax: 00421 2 54431730 E-mail: katarina.krelova@stuba.sk*

### Abstract

*V príspevku venujeme pozornosť problematike skúšania a hodnotenia. Naznačujeme výsledky prieskumu postojov učiteľov stredných škôl na problematiku skúšania a hodnotenia žiakov.*

*In contribution we present consideration about examination and assessment. We notion results of survey about attitudes secondary schools' teachers on theme the students examination and assessment.*

### Key words

*skúšanie, hodnotenie, motivácia*

*examination, evaluation, motivation*

### Úvod

Skúšanie a hodnotenie žiakov je vždy aktuálnou, závažnou, ale rovnako i citlivou a zložitou súčasťou vyučovacej práce. Dotýka sa priamo žiakov i učiteľov a nepriamo aj rodičov a cez nich sa o túto problematiku zaujíma aj širšia verejnosť. Skúšanie a hodnotenie je významnou časťou každej výchovno-vzdelávacej činnosti školy. Nemožno si vôbec predstaviť výchovno-vzdelávaciu prácu, ktorá by nesústredovala pozornosť aj na túto oblasť. Azda niet takého problému v škole, ktorý by natoľko zainteresovával mysle žiakov, učiteľov i rodičov, ako je práve problém skúšok a hodnotenia. Sprevádza každého žiaka od začiatku až po ukončenia štúdia. Zasahuje najcitlivejšiu sféru človeka a to jeho sebavedomie. Dobré výsledky dvíhajú sebavedomie žiaka, zlé výsledky ho potláčajú alebo aj ubíjajú. Skúšanie a jeho dôsledky, ktoré sa prejavujú v hodnotení a klasifikácii vyvolávajú pocity neistoty, očakávania, niekedy strachu, radosti i sklamaní. Každý žiak ich prežíva individuálne, ale

všetci očakávajú, že skúšanie a hodnotenie budú objektívne, spravodlivé a že skúšajúci nájde ľudský prístup ku skúšanému.

## Skúšanie žiakov

Vyučovanie a učenie sa ako každá iná spoločenská činnosť, podlieha kontrole a preverke. Učiteľ nezisťuje len dosiahnuté výsledky, ale súčasne kontroluje a preveruje i samotný priebeh vyučovania a učenia. Špecifickým druhom kontroly a previerky učebnej činnosti žiakov je **skúšanie**. Skúšanie je teda taká forma kontroly a previerky učebnej práce žiakov, pri ktorej učiteľ skúma a zisťuje úroveň a kvalitu osvojených vedomostí, zručností a návykov, spôsob myslenia a vyjadrovania, schopnosť používať získané vedomosti v praxi a pri riešení praktických úloh. Je neoddeliteľnou súčasťou vyučovania a učenia a tvorí spravidla jednu z etáp vyučovacieho procesu.

Požiadavka pokladať skúšanie za neoddeliteľnú súčasť výchovno-vzdelávacej práce školy vyplýva zo základného cieľa, ktorým je všestranne rozvinutá osobnosť, človek vzdelaný, pripravený na prácu a život v spoločnosti. Všeobecne formulovaný cieľ je presnejšie vymedzený pre jednotlivé druhy a typy škôl, jednotlivé učebné predmety a jednotlivé ročníky. Skúšaním teda zisťujeme, ako sa učiteľovi a škole darí plniť ciele stanovené školskými dokumentmi. Spoločnosť má záujem, aby na prácu a život v spoločnosti boli žiaci po skončení strednej školy dobre pripravení, aby mohli splňať úlohy, ktoré ich na pracoviskách očakávajú. Skúšanie ako prostriedok zisťovania úrovne tejto prípravy dáva informácie žiakovi, rodičom i verejnosti, ako sa žiakovi podarilo dosiahnuť stanovené ciele a čo možno od neho očakávať, keď sa začlení do pracovného procesu.

Najbežnejšou formou i spôsobom kontroly a preverovania učebnej práce žiakov je skúšanie. Existuje niekoľko variácií skúšania.

Formy skúšania podľa prameňa, z ktorého získavame informácie o úrovni vedomostí, zručností a návykov: rozdelíme na:

**a) ústne** – ak je prameňom živé slovo žiaka. Vyplýva zo základnej funkcie vyučovania, ktorá je v rozvoji poznania, myslenia a reči, ktorá sa stáva nástrojom na dorozumenie medzi ľuďmi a prostriedkom na vyjadrenie vlastných myšlienok a názorov.

### *Ústne skúšanie môže byť:*

⇒ **monologické** (Žiak dostane otázku a samostatne vyjadruje svoje myšlienky a vedomosti o danej otázke. Učiteľ nezasahuje do reči žiaka. Nedostatky opraví, až keď žiak odpoveď skončil.)

⇒ **dialóg – rozhovor medzi učiteľom a žiakom** (Učiteľ dáva otázky, žiak odpovedá. Táto forma je bežná najmä u slabších žiakov, ktorí nie sú schopní samostatne vyjadrovať svoje myšlienky.)

Osobitným druhom dialógu (rozhovoru) je dialóg heuristický, pomocou ktorého skúšame žiakov, ako vedia na základe doterajších poznatkov objavovať nové. Skúmame ním aj úroveň logického myslenia, schopnosť postrehovať vzťahy a súvislosti medzi vecami a javmi.

**b) písomné** – ak je prameňom písomný prejav žiaka. Používa sa predovšetkým v predmetoch, v ktorých je nevyhnutné skúšať písomne vzhľadom na povahu predmetu. V poslednom čase je však jeho použitie všestranné. Prednosťou písomného skúšania je, že kladie rovnaké

požiadavky na všetkých žiakov a výsledky písomného skúšania možno vyhodnotiť podľa rovnakých kritérií. Výsledky sú vždy poruke a možno nimi kedykoľvek argumentovať. Písomné skúšanie je teda objektívnejšie, ako ústne. Dáva ucelenejší obraz o úrovni vedomostí triedy ako celku i jednotlivých žiakov.

**c) praktické** – ak je prameňom praktická činnosť žiaka. Je to skúšanie, ktorým overujeme praktické zručnosti a návyky žiakov. Praktické skúšanie vzhľadom na svoju bohatú obsahovú náplň vyžaduje dlhší čas, náročnejšiu prípravu i technické vybavenie, preto je potrebné venovať jeho príprave primeranú starostlivosť.

Podľa funkcie, ktorú skúšanie spĺňa môže byť skúšanie:

**a) priebežné** – t. j. také, ktoré uskutočňuje učiteľ v priebehu vyučovacieho procesu. Učiteľ si ním overuje, ako s ním žiaci spolupracujú, ako chápu učivo, či správne usudzujú, či stačia sledovať vyučovanie a pod. Na jednej strane si učiteľ overuje či volil správnu organizáciu vyučovania, či použil správne a účinné metódy, prostriedky a na druhej strane zas sleduje, aká je pozornosť žiakov, ako zapájajú poznávacie funkcie do procesu osvojovania poznatkov, ako uvedomene sa zúčastňujú na vyučovaní, a pod.

**b) orientačné** – t. j. skúšanie, ktorého cieľom je podnecovať žiakov k pravidelnému učeniu a sústavnej príprave na školské vyučovanie. Orientačné skúšanie uskutočňuje učiteľ zvyčajne v prvých fázach vyučovania. Overuje si ním ako žiaci zvládli domácu prípravu, alebo do akej miery sú pripravení na osvojovanie nového učiva.

**c) tematické (prospechové)** - t. j. skúšanie, ktoré sa vykonáva po prebratí istých tematických celkov a súvisí so zhrnujúcim opakovaním a precvičovaním istého uceleného úseku učebnej látky. Dáva možnosť komplexnejšieho pohľadu na prácu žiaka za isté dlhšie obdobie, čo umožňuje spravodlivejšie zhodnotiť polročnú alebo celoročnú prácu.

**d) záverečné skúšky** – t. j. skúšky vykonávané tam, kde žiak završuje štúdium /v našom prípade sú to maturitné skúšky na strednej škole/. Spravidla účelom maturitných skúšok je zistiť, akú úroveň všeobecného alebo odborného vzdelania a prípravy žiak dosiahol, ako je pripravený na začlenenie do života a práce alebo na ďalšie štúdium.

**e) prijímacie skúšky** – t. j. skúšky, ktoré súvisia s výberovým pokračovaním na vysoké školy. Ich hlavná funkcia je v selekcii študentov, ktorí majú predpoklady na ďalšie štúdium a odmietnutí tých, ktorí predpoklady nemajú.

Podľa počtu osôb zúčastnených na skúšaní delíme skúšanie na:

**a) individuálne** – je najviac používaným druhom skúšania na našich stredných školách. Poskytuje žiakovi možnosť preukázať výsledky vlastnej práce v samostatnom prejave. Učiteľ pri tomto skúšaní môže lepšie poznať individuálne osobitosti skúšaného žiaka, môže súčasne aj reagovať na niektoré jeho prejavy, zistiť čo ovláda, kde má medzery. Pri individuálnom skúšaní obyčajne učiteľ vyvoláva žiaka k tabuli, dáva mu otázky a žiak odpovedá. Ostatní žiaci majú sledovať odpovede žiaka, dopĺňať ho alebo pokračovať v odpovedi. Takto sa majú zainteresovať na skúšaní aj ostatní žiaci a rozhovor učiteľa so skúšaným žiakom im má poskytnúť príležitosť učivo si zopakovať.

***Ako nedostatky individuálneho skúšania môžeme uviesť:***

- skúšanie nie je dosť objektívne (každý žiak dostáva iné otázky),
- mnoho záleží na momentálnej učiteľovej nálade,

- skúšanie býva často dosť povrchné (učiteľovi nezostáva čas, aby žiaka hlbšie preskúšal),
- skúšanie nepodáva súhrnný obraz o žiakových vedomostiach.

Pri individuálnom skúšaní je na odstránenie týchto nedostatkov potrebné zabezpečiť súčinnosť triedy ako celku. Tento druh skúšania nemá byť jediným, treba ho kombinovať, aby sme dospeli k objektívnemu zhodnoteniu žiakov.

**b) skúšanie žiackych dvojíc** – je to zriedkavejší druh skúšania, pri ktorom jeden žiak dodáva odvahy druhému a pomáha mu zbavovať sa strachu a trémy. Ide o proces stáleho vzájomného ovplyvňovania, spolupráce a vzájomnej pomoci. Učiteľ po nastolení otázky nechá žiakom priestor, aby si otázku premysleli a ten, kto na ňu vie odpovedať, začne. Druhý žiak ho sleduje, aby mohol v otázke pokračovať. Obidvaja sa striedajú, až kým sa celý obsah otázky vyčerpá.

**c) skúšanie v skupinách** – tento druh skúšania je vhodný najmä v tých predmetoch, kde sa žiaci môžu voľnejšie vyjadrovať a kde je možné získať poznatky aj inou cestou ako z učebnice, napríklad z časopisov alebo inej literatúry. Skupinový spôsob skúšania je vhodný pri precvičovaní a opakovaní väčšieho úseku učebnej látky alebo tematických celkov.

**d) skúšanie v kolektíve triedy (hromadné)** - skúšanie sa používa najmä pri priebežnom a orientačnom skúšaní. Týmto skúšaním sa učiteľ najskôr môže presvedčiť, ako žiaci na vyučovaní pracujú. Podstata kolektívneho skúšania je v tom, aby učiteľ zapojil do skúšania všetkých žiakov, ale súčasne aby vedel aj zhodnotiť odpovede tých žiakov, ktorí sa prejavili ako najaktívnejší a upozorniť na nedostatky u tých žiakov, ktorí učivo nezvládli, alebo sa prejavili ako pasívni.

**e) kombinované** – zakladá sa na tom, že učiteľ vhodne kombinuje jednotlivé druhy skúšania, ako sme sa už s nimi oboznámili. Najbežnejším spôsobom kombinovaného skúšania je individuálne skúšanie spojené s kolektívnym skúšaním.

Súčasná pedagogická prax čoraz naliehavejšie požaduje zavádzať popri ostatných druhoch skúšania aj **didaktické testy**, ktoré sú osobitným druhom písomného skúšania. Didaktické testy, ako ich všeobecne nazývame, sú presne stanoveným druhom skúšania, umožňujúcim zrozumiteľným spôsobom posúdiť výkonnosť jednotlivých žiakov, alebo celých skupín v rozličných učebných predmetoch. Sú nástrojom objektívneho skúšania, dávajú predpoklady na rýchle kvantitatívne a kvalitatívne vyhodnotenie výsledkov učebnej činnosti žiakov, alebo na stanovenie diagnózy vyučovacieho procesu.

Dobrý test by mal vyhovovať niekoľkým požiadavkám, ktoré nielenže ovplyvňujú jeho kvalitu, ale vytvárajú predpoklady, že sa test stane aj významnou pomôckou na overovanie vedomostí žiakov. Každý didaktický test má opodstatnenie len vtedy, keď sa správne analyzujú výchovné a vzdelávacie ciele, keď z obsahu vyučovania vydedukujeme nevyhnutný základ, ktorý si žiaci majú osvojiť a keď pri konštrukcii didaktických testov budeme dbať, aby test zisťoval to, čo zisťovať má. Podľa toho potom volíme jeho formu, obsah, počet položiek a celkovú obtiažnosť.

### **Hodnotenie žiakov**

V súvislosti s pedagogickými aspektmi hodnotenia žiakov je potrebné uvedomiť si, akú funkciu má a môže plniť hodnotenie vo výchovno-vzdelávacom procese, kedy a za akých

podmienok môže plniť hodnotenie výchovnú funkciu, aké sú základné princípy objektívneho hodnotenia, čo je objektom a predmetom hodnotenia.

Hodnotenie môže plniť rozličné funkcie. Záleží to od toho, ktoré stránky hodnotenia zdôrazníme. Ide však predovšetkým o tieto **funkcie**:

- a) **selektívnu a segregačnú funkciu** (hodnotenie, ktoré prizera výlučne na schopnosti žiakov, na ich prejavy, výkony a neberie do úvahy aj podmienky, najmä sociálne),
- b) **motivačnú funkciu** (známka nezlepšuje učebnú prácu žiakov, nie je výchovným motivačným činiteľom, snahou je aby sa žiaci učili preto, že to raz budú v živote potrebovať),
- c) **kontrolnú, informatívnu a regulačnú funkciu** /informácie o tom, ako si žiaci osvojujú poznatky, sú významným prostriedkom i podmienkou ďalšieho riadenia vyučovacieho procesu/,
- d) **diagnostickú a prognostickú funkciu** (ak hodnotenie chápeme ako proces neprestajného poznávania žiaka, jeho úrovne, pracovnej a učebnej činnosti i jeho správanie v podmienkach vyučovania i mimo neho, potom nevyhnutne musí vystúpiť diagnostická funkcia ako prvá a najpodstatnejšia. Iba z celého súhrnu prejavov a činností, zisťovaných najrozličnejšími metódami a postupmi môže učiteľ správne a objektívne posúdiť, aký žiak je a akým sa môže stať),
- e) **výchovnú funkciu** (spočíva v tom, aby učiteľ odhaľoval žiakove klady a prednosti, no súčasne aby aj poukázal na chyby, nedostatky, omyly, ale i spôsoby ako tieto chyby, nedostatky a omyly možno napraviť. Hodnotenie, nech sa uskutočňuje v akejkoľvek forme, má vždy vychovávať. Každá známka, či je dobrá alebo zlá má mať výchovný účinok. Dobrá má povzbudzovať do učenia, zlá má vystríhať pred ďalšími nedostatkami).

Základným východiskom na stanovenie princípov hodnotenia žiakov je postavenie žiaka vo vyučovacom procese a rozvoj jeho osobnosti vzhľadom na stanovené ciele výchovy a vzdelávania. Tieto **princípy** možno stanoviť nasledovne:

- ⇒ hodnotenie má byť nerozlúčnou súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu,
- ⇒ objektívne a spravodlivé hodnotenie žiaka je možné len na základe jeho rozmanitej činnosti,
- ⇒ orientácia na kladné stránky žiakovej osobnosti,
- ⇒ princíp humanizmu, spojený s náročnosťou k žiakovi je obsahom veľmi blízky princípu pedagogického optimizmu,
- ⇒ žiaka treba hodnotiť v jeho vývine a komplexne,
- ⇒ hodnotenie má pôsobiť povzbudivo,
- ⇒ hodnotiace výroky majú byť pravdivé a výstižné (objektívnosť a spravodlivosť hodnotenia).

Výsledky učebnej práce žiaka v našom školskom systéme hodnotenia a klasifikácie sa zväčša vyjadrujú známami. Nie každé hodnotenie sa známkuje, ale každá známka je založená na hodnotení. Znáмка je označenie, ktoré vyjadruje hodnotenie konkrétneho jednotlivého alebo globálneho výsledku. Znáмка je meradlom vedomostí žiakov, nemá byť ani odmenou, ani nástrojom trestu. Pri známkovaní sa vždy porovnáva výkon žiaka so stanovenými kritériami. Znáмка predstavuje silný hodnotový koncentrát, pretože jediný znak vyjadruje celkové úsilie žiaka. Zahrňuje rôzne aspekty práce žiaka. Okrem úrovne vedomostí a zručností učiteľ často známkom hodnotí aj motiváciu žiaka, jeho záujem a usilovnosť a niekedy aj disciplinovanosť. Znáмки sú meradlom prospechu. Prospech je klasifikácia

konkrétneho žiaka uvedená na vysvedčení. Prospech žiaka, kolektívu, alebo školy je vždy obrazom, ktorý ukazuje na celkovú prácu a výsledky za isté obdobie a môže slúžiť ako relatívne porovnanie jednotlivých žiakov, triedy, alebo školy. Prospech žiaka je rozhodujúcim i pre postup žiaka do vyššieho ročníka.

### Postoj pedagógov ku skúšaniam a hodnoteniu

Predpokladám, že každý z nás si uvedomuje nevyhnutnosť skúšania a hodnotenia. Podľa nášho názoru, snahou každého pedagóga by mala byť eliminácia negatívneho vplyvu každého skúšania a hodnotenia. Učitelia by mali klásť väčší dôraz na rozvoj osobnosti žiaka ako na jeho výsledky vyjadrené prospechom. Ich hodnotenie by malo vychádzať z hlbších zistení a nie zo subjektívneho pohľadu. V dôsledku tejto skutočnosti sme pozornosť v rámci prieskumu sústredili na zistenie postoja učiteľov k skúšaniam a hodnoteniu. Prieskumu sa zúčastnilo 30 učiteľov odborných predmetov škôl SPŠ – strojníckej, Združenej strednej školy a Obchodnej akadémie v Ružomberku. Prieskum bol uskutočnený dotazníkovou metódou. Niektoré výsledky prieskumu naznačujú nasledujúce tabuľky:

„KTORÝ DRUH SKÚŠANIA UPLATŇUJETE NAJČASTEJŠIE V RÁMCI VYUČOVACIEHO PROCESU?“

Tabuľka 1

Druh skúšania	Odpovede profesorov		Druh skúšania	Odpovede profesorov		Druh skúšania	Odpovede profesorov	
	n	%		n	%		n	%
ústne	10	33,3	priebežné	13	43,3	individuálne	21	70
písomné	11	36,7	orientačné	16	53,4	skúšanie vo dvojici	2	6,7
test	7	23,3	tematické	1	3,3	kolektívne	0	0
praktické	2	6,7	-	-	-	kombinované	7	23,3
<b>Spolu</b>	<b>30</b>	<b>100</b>		<b>30</b>	<b>100</b>		<b>30</b>	<b>100</b>

Z tabuľky 1 môžeme vidieť, že učitelia uprednostňujú **skúšanie písomné**, ktoré je považované za objektívnejšiu formu skúšania, ako skúšanie ústne. V značnej miere sa uplatňuje aj test ako osobitná forma skúšania. K praktickému skúšaniam sa vyjadrili len učitelia zo Strednej priemyselnej školy strojníckej. Z uvedených druhov skúšania sa ďalej najčastejšie uplatňuje skúšanie orientálne, ktorého zmyslom je viesť žiakov k pravidelnej príprave a učeni. Tak ako sme už vopred mohli predpokladať, učitelia najčastejšie skúšajú žiakov individuálne. Len 23,3% učiteľov uviedlo, že najviac uplatňujú skúšanie kombinované. Myslíme si, že práve kombinované skúšanie by malo byť u jednotlivých pedagógov na prvom mieste. Pretože ako sme už uviedli, pre správne hodnotenie je dôležité poznať žiaka z rôznych pohľadov. A preto je podľa nás vhodné kombinovať individuálne skúšanie s ostatnými druhmi skúšania.

Žiak je vyvíjajúca sa osobnosť, ktorej vývin nie je ukončený, a že práve preto nemôžeme ani jedného žiaka pokladať za určitý „ideál“. Zaujímala nás postoj učiteľov k tomuto tvrdeniu, a preto sme položili učiteľom túto otázku:

„JE PODĽA VÁS SPRÁVNE AK MÁ PEDAGÓG URČITÝ „IDEÁL“ ŽIAKA?“

Tabuľka 2

Je správne ak má pedagóg určitý ideál žiaka?	Vyjadrenie učiteľov	
	n	%
áno	8	26,7
nie	22	73,3
Spolu	30	100

Aj napriek tomu, že až 73,3 % učiteľov považuje za nesprávne mať určitý „ideál“ žiaka, pred vyhodnotením tejto otázky sme boli presvedčení, že odpoveď na túto otázku bude jednoznačná, a teda: nie, nie je správne mať ideál žiaka. Učiteľ musí žiaka vnímať ako osobnosť, ktorá sa ešte len utvára a mení vplyvom spoločenského prostredia.

Súčasťou nášho prieskumu bola nielen otázka poznania osobnosti žiaka a skúšania, ale aj problematika hodnotenia. Snahou bolo analyzovať, ktorú metódu hodnotenia učitelia uprednostňujú, ktorú formu a funkciu hodnotenia považujú za najsprávnejšiu, resp. za najpodstatnejšiu.

„KTORÚ METÓDU HODNOTENIA UPREDNOSTŇUJETE?“

Tabuľka 3

Metóda hodnotenia	Vyjadrenie učiteľov	
	n	%
analyticko – syntetická metóda hodnotenia	5	16,7
metóda parciálneho a celkového hodnotenia	18	60
metóda porovnávania pri hodnotení	7	23,3
Spolu	30	100

Viac ako polovica z celkového počtu učiteľov uviedla, že pri hodnotení uprednostňujú metódu parciálneho a celkového hodnotenia. Z vyjadrení učiteľov vyplýva, že ich snahou je hodnotiť žiakov na základe ich prejavov počas celého klasifikačného obdobia. Každá z uvedených metód má určité výhody, napríklad výhodou metódy porovnávania pri hodnotení, ku ktorej sa prihlásilo 7 učiteľov, je eliminácia príliš prísneho hodnotenia.

„KTORÚ FORMU HODNOTENIA POVAŽUJETE AKO PEDAGÓG ZA NAJSPRÁVNEJŠIU?“

Tabuľka 4

Forma hodnotenia	Vyjadrenie učiteľov	
	n	%
známka	9	30
známka spolu so slovným hodnotením	17	56,7
hodnotenie bodovou stupnicou /v %/	4	13,3
Spolu	30	100

Aj napriek tomu, že hodnotenie známkou spolu so slovným hodnotením sa na našich stredných školách uplatňuje veľmi málo (nakoľko výsledky učebnej práce žiaka sa zväčša

vyjadrujú známkami), až 56,7 % učiteľov považuje práve túto formu hodnotenia za najsprávnejšiu. Podľa nášho názoru, tak ako pochvala žiaka za dobrý výsledok, tak i upozornenie žiaka na jeho prípadné nedostatky, môže viesť k motivácii u mnohých žiakov. Pre jemnejšie vyjadrenie individuálnych výsledkov žiaka je vhodné hodnotenie pomocou bodovej stupnice, resp. v percentách.

Pre proces a obsah hodnotenia nie sú podstatné iba tie oblasti činnosti, ktoré tvoria predmet a kritériá hodnotenia v prospechu, ale aj spoločenské požiadavky a normy pre vývin osobnosti, jej pracovná a spoločenská zaangažovanosť. Hodnotenie, ako už bolo spomenuté, môže mať viacero funkcií.

„KTORÚ Z UVEDENÝCH FUNKCIÍ HODNOTENIA BY STE OZNAČILI ZA NAJPODSTATNEJŠIU?“

Tabuľka.5

Funkcia hodnotenia	Vyjadrenie učiteľov	
	n	%
výchovná funkcia	2	6,7
motivačná funkcia	14	46,7
selektívno – segregáčna funkcia	4	13,3
diagnosticko – prognostická funkcia	10	33,3
<b>Spolu</b>	<b>30</b>	<b>100</b>

Predpokladáme, že po prečítaní otázky, by každý z učiteľov odpovedal, že každá z funkcií hodnotenia je svojim spôsobom dôležitá. Jedna hovorí o tom, že hodnotenie má vychovávať, druhá, že hodnotenie má byť zamerané skôr na schopnosti žiaka, a iná, že hodnotenie má vychádzať z neustáleho poznávania žiaka. Z tabuľky vidíme, že učitelia preferujú najmä funkciu motivačnú (takmer 50% opýtaných) a funkciu diagnosticko – prognostickú.

### Záver

Z uskutočneného prieskumu jasne vyplýva potreba obzvlášť zaoberať sa otázkami skúšania a hodnotenia. Aby skúšanie spolu s hodnotením splňalo primerané podmienky, je potrebné vytvoriť takú atmosféru, ktorá prispeje k zefektívneniu tejto dôležitej časti vyučovacieho procesu. Pre učiteľov je preto dôležité poznať nielen metódy skúmania a poznávania žiaka, ale aj metódy a formy hodnotenia, jednotlivé druhy skúšania, apod., ktoré učiteľovi umožňujú hlbšie preniknúť do problematiky skúšania a hodnotenia a tým urobiť hodnotenie a skúšanie žiakov objektívnejšími a spravodlivejšími. K tomu by malo smerovať všetko úsilie každého pedagóga.

### Zoznam bibliografických odkazov:

- [1] LAPITKA, M. 1990. *Tvorba a používanie didaktických testov*. Bratislava: SPN, 1990.
- [2] TINÁKOVÁ, K., HRMO, R. Pohľad na súčasný systém preverovania vedomostí na Mf STU. View at the current system of the knowledge examination at the Faculty of Materials Science and Technology at the Slovak University of Technology. In *DIDMATTECH 2003*. Olomouc: Votobia, 2003. ISBN 80-7220-150-6



- [3] TINÁKOVÁ, K., TUREK, I. *Skúšanie a hodnotenie žiakov*. Bratislava: MCMB, 2004. ISBN 80-227-2068-2
- [4] KUNDRÁTOVÁ, M., VAŠKOVÁ, Ľ. *Realizácia vyučovacieho procesu. Učebné texty k modulu č. 4. Realisation of Learning Process. Learning Text*. Bratislava: KIPP MtF STU, 2004, 75 s. ISBN 80-227-2149-4.
- [5] TUREK, I. *Učiteľ a didaktické testy*. Bratislava: MCMB, 1996. ISBN 80-7164-139-1.